

Besluitvorming Chinees, Raden voor Rechtsbijstand

De Raad voor Rechtsbijstand,

Overwegende dat:

- de Adviescommissie Talen Wbtv zijn grondslag vindt in de Regeling van de Raad voor Rechtsbijstand van 6 augustus 2015, houdende de instelling van de Adviescommissie Talen Wbtv (Stcrt 2015, nr. 25102);
- de Adviescommissie Talen Wbtv advies uitbrengt over de wettelijke competentie Taalvaardigheid;
- de Raad voor Rechtsbijstand aanleiding heeft gezien om advies in te winnen bij de Adviescommissie Talen Wbtv omtrent het Chinees;
- De Adviescommissie Talen Wbtv op 20 november 2018 advies heeft uitgebracht.

Stelt vast dat:

- Op de taallijst momenteel de volgende Chinese variëteiten zijn opgenomen:
  - Chinees (Hakka);
  - Chinees (Kantonees);
  - Chinees (Mandarijn);
  - Chinees (Min Nan);
  - Chinees (Wú);
- Alle Chinese variëteiten die op de taallijst zijn opgenomen ook zijn opgenomen als schrijftaal;
- Het Chinees (Mandarijn) de enige geschreven vorm van het Chinees is;
- Het Wenzhou als taal is opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst;
- Het Wenzhou een dialect is van het Chinees (Wú).

Besluit dat:

- Het Chinees (Yuè) in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst wordt opgenomen;
- Het Chinees (Yuè) enkel als spreektaal wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst;
- Het huidige Chinees (Kantonees) als niet-voorkeursnaam wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst voor het Chinees (Yuè);
- Het Chinees (Kantonees) als aparte taal van de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst wordt verwijderd;
- Het Chinees (Hakka) niet langer als schrijftaal, maar enkel als spreektaal wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst;
- Het Chinees (Min Nan) niet langer als schrijftaal, maar enkel als spreektaal wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst;
- Het Chinees (Wú) niet langer als schrijftaal, maar enkel als spreektaal wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst;
- Het huidige Wenzhou als niet-voorkeursnaam wordt opgenomen in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst voor het Chinees (Wú);
- Het Wenzhou als aparte taal van de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst wordt verwijderd.

Slotbepalingen

Dit besluit wordt aangehaald als *‘Besluitvorming Chinees’*.

Bekendmaking vindt plaats door publicatie in de Staatscourant.

Dit besluit treedt in werking één dag na publicatie in de Staatscourant.

’s-Hertogenbosch, 14 januari 2021

De Raad voor Rechtsbijstand,

I. Nijboer

Algemeen directeur/Bestuurder

TOELICHTING

In deze toelichting wordt per taal kort weergegeven wat de onderliggende overwegingen waren die hebben geleid tot de totstandkoming van de Besluitvorming Chinees.

De indeling van de taallijst

Uit het advies van 20 november 2018 is gebleken dat de verschillende varianten van het Chinees onderling zodanig van elkaar verschillen dat zij niet onderling verstaanbaar zijn. Het is dus niet mogelijk om de taalbeheersing van een van de varianten op het vereiste niveau aan te tonen door middel van het aantonen van de taalbeheersing van een van de andere varianten op het vereiste niveau. Daarbij komt nog dat ook binnen de verschillende varianten, dialecten voorkomen die onderling net zomin verstaanbaar zijn. Dit alles leidt ertoe dat zowel de benaming van de varianten van 'het Chinees' als de indeling van de taallijst moet worden gewijzigd als volgt:

- Chinees (Yuè)
- Chinees (Wú)
- Chinees (Mandarijn)
- Chinees (Hakka)
- Chinees (Min Nan)

Bovenstaande lijst noemt de belangrijkste in Nederland gesproken varianten. Er bestaat nog een groot aantal andere varianten, die in Nederland echter weinig sprekers hebben.

Vertalen

Uit het advies blijkt dat de enige geschreven vorm van het Chinees, het Chinees (Mandarijn) is, dat in geschreven vorm wordt aangevuld met een gehalte Klassiek Chinees dat toeneemt met de mate van formaliteit van het literaire genre. Het Chinees (Mandarijn) vormt de grondslag voor de enige moderne vorm van geschreven Chinees die op alle Chinese scholen (in China en elders) wordt onderwezen. De niet-Mandarijnse-varianten worden niet of nauwelijks geschreven. Geletterde sprekers van andere Chinese talen beheersen het Chinees (Mandarijn) dus als schrijftaal, wat niet hoeft te betekenen dat zij het Chinees (Mandarijn) ook mondeling beheersen.

Schrift

Het Chinees (Mandarijn) heeft een eigen schrift, gebaseerd op karakters. Van dit schrift bestaan twee vormen, namelijk het schrift met de traditionele karakters en het schrift met de vereenvoudigde karakters. Het overgrote deel van Chineestaligen hanteert het schrift met de vereenvoudigde karakters. Deze versie is sinds de tweede helft van de 20e eeuw ingevoerd in China (Volksrepubliek) en Singapore. In Taiwan, Hongkong en Macau worden de traditionele Chinese karakters gebruikt, zoals dat vroeger ook in China het geval was. In Maleisië komen beide versies voor. Ook onder de Nederlandse Chineestaligen zijn beide vormen in gebruik. De meeste Chineestaligen beheersen zelf meestal slechts een van de twee vormen actief (d.w.z. schrijvend) en de andere vorm passief (d.w.z. lezend).

Voor bestaande inschrijvingen en/of plaatsingen op de Uitwijkljst met een van de niet-Mandarijnse varianten houdt dit in dat deze worden gewijzigd naar een inschrijving of plaatsing met als bron- of doeltaal het Chinees (Mandarijn). Bijvoorbeeld: een vertaler die ingeschreven staat in het Register voor beëdigde tolken en vertalers (Rbtv) of is geplaatst op de Uitwijkljst als vertaler Nederlands -> Chinees (Kantonees), ontvangt een besluit waarin wordt aangegeven dat de inschrijving is gewijzigd in een inschrijving of plaatsing als vertaler Nederlands -> Chinees (Mandarijn).

Voor nieuwe inschrijvingen en/of plaatsingen op de Uitwijkljst houdt dit in dat een vertaler slechts een verzoek tot inschrijving in het Rbtv of een verzoek tot plaatsing op de Uitwijkljst kan indienen met als bron- of doeltaal het Chinees (Mandarijn).

De taallijst op www.bureauwbvt.nl wordt aangepast in die zin dat de zoekmogelijkheden naar vertalers in het Rbtv of op de Uitwijkljst worden beperkt tot het Chinees (Mandarijn).

Tolken

Ten aanzien van tolken is besloten om het advies van de Adviescommissie Talen Wbvt van 20 november 2018 over te nemen. Hieruit volgt de volgende indeling:

- Chinees (Yuè)

- Chinees (Wú)
- Chinees (Mandarijn)
- Chinees (Hakka)
- Chinees (Min Nan)

waarbij het huidige Chinees (Kantonees) als niet-voorkeursnaam in de door de Raad voor Rechtsbijstand gehanteerde taallijst zal worden opgenomen bij het Chinees (Yuè). Het Kantonees van Gungzhōu en Hongkong is het dialect van het Chinees (Yuè) dat in Nederland het meest wordt gesproken. De in Nederland meest gesproken dialecten van het Chinees (Wú) zijn de dialecten van Wenzhou en van Qingtian. Geletterde sprekers van andere Chinese talen beheersen het Chinees (Mandarijn) als schrijftaal, wat niet hoeft te betekenen dat zij het Chinees (Mandarijn) ook mondeling beheersen. Vanwege de status van het Chinees (Mandarijn) als standaardtaal komt het vaak voor dat sprekers van andere varianten eveneens kennis hebben van het Chinees (Mandarijn). Het Chinees (Mandarijn) kan in de regel dus wel worden gelezen door sprekers van de andere Chinese talen, maar is dus niet automatisch van hetzelfde niveau.

Voor bestaande inschrijvingen en/of plaatsingen op de Uitwijkljst met de variant Chinees (Kantonees) betekent dit dat een tolk die momenteel staat ingeschreven als tolk met als bron- of doeltaal het Chinees (Kantonees) een besluit ontvangt waarin wordt aangegeven dat zijn inschrijving is gewijzigd naar een inschrijving als tolk met als bron- of doeltaal het Chinees (Yuè).

Voor nieuwe inschrijvingen en/of plaatsingen op de Uitwijkljst houdt dit in dat een tolk slechts een verzoek tot inschrijving in het Rbtv of een verzoek tot plaatsing op de Uitwijkljst kan indienen met als bron- of doeltaal: het Chinees (Yuè), het Chinees (Wú), het Chinees (Mandarijn), het Chinees (Hakka) en het Chinees (Min Nan).

Onderwijstaal

In China en Taiwan vindt het onderwijs voornamelijk plaats in het Chinees (Mandarijn). In Singapore en Maleisië krijgen de meeste etnische Chinezen eveneens onderwijs in het Chinees (Mandarijn). Onderwijs in het Kantonees is beperkt tot Hongkong en Macau, maar ook daar wordt het steeds vaker vervangen door Mandarijns-talig onderwijs. De andere Chinese varianten worden op scholen voornamelijk voor de jongste leerlingen gebruikt. Het gebruik van het Chinees (Mandarijn) als onderwijstaal neemt toe, naarmate het niveau van het onderwijs toeneemt.

Taalbenamingen en culturele verschillen

De wetenschappelijke taalbenamingen verschillen vaak van de namen die de sprekers zelf hanteren. De wetenschappelijke namen zijn verzamelnamen voor grote groepen, maar de sprekers zelf duiden zo'n groep meestal aan met de naam van een van de dialecten. Zo wordt het Yuè door de sprekers zelf gewoonlijk "Kantonees" genoemd, en wordt het Wú vaak als "Wenzhounees" aangeduid, ook door sprekers die zelf niet uit Wenzhou komen of het dialect van die stad spreken.

Daarnaast bestaan er grote culturele verschillen tussen China (Volksrepubliek) en andere landen met sprekers van Chinese talen. Die culturele verschillen zijn vaak goed vertegenwoordigd in de talen. Terminologie met betrekking tot het onderwijs, de rechtspraak, politiek en wetenschap kunnen daarom van elkaar verschillen.